Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/2096

6.11.2025

**ETA:N SEKAKOMITEAN PÄÄTÖS N:o 176/2025,**

**annettu 11 päivänä heinäkuuta 2025,**

**ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) muuttamisesta [2025/2096]**

ETA:N SEKAKOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'ETA-sopimus', ja erityisesti sen 98 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 liitteen VII muuttamisesta jäähdytyksessä ja kaukojäähdytyksessä käytetyn uusiutuvan energian määrän laskentamenetelmän osalta 14 päivänä joulukuuta 2021 annettu komission delegoitu asetus (EU) 2022/759 ([1]) olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.

(2) Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä 11 päivänä joulukuuta 2018 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 ([2]), sellaisena kuin se on oikaistuna EUVL:ssä L 311, 25.9.2020, s. 11, ja EUVL:ssä L 41, 22.2.2022, s. 37, olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.

(3) Direktiivillä (EU) 2018/2001 kumotaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/28/EY ([3]), joka on otettu osaksi ETA-sopimusta ja joka olisi sen vuoksi poistettava ETA-sopimuksesta.

(4) Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuutta energian kokonaisloppukulutuksesta unionissa vuonna 2030 koskeva unionin sitova kokonaistavoite ei koske EFTA-valtioita. Direktiivin (EU) 2018/2001 3 artiklaa olisi sen 1, 5 ja 6 kohdan säännöksiä lukuun ottamatta sovellettava EFTA-valtioihin. EFTA-valtioiden olisi sen sijaan asetettava ohjeelliset kansalliset uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet vuodelle 2030, eikä niiden näin ollen olisi sovellettava unionin uusiutuvien energialähteiden kehittämisfoorumia ja tilastollisia siirtoja koskevaa 8 artiklaa. Tämä ei sulje pois mahdollisuutta neuvotella tulevaisuudessa vuoden 2030 jälkeisiä uusiutuvan energian tavoitteita koskevasta yhteistyöstä EFTA-valtioiden ja unionin välillä.

(5) EFTA-valtiot voivat soveltaa direktiivin (EU) 2018/2001 4 artiklan mukaisia tukijärjestelmiä saavuttaakseen tai ylittääkseen uusiutuvaa energiaa koskevat ohjeelliset kansalliset tavoitteensa.

(6) Direktiivin (EU) 2018/2001 7 artiklan 5 kohdassa säädetään Kyprokselle ja Maltalle myönnettävästä poikkeuksesta, joka koskee pienempää enimmäismäärää laskettaessa lentoliikenteen kuluttaman energian määrää energian kokonaisloppukulutuksesta. Islanti on syrjäinen saari ja etäisyydet naapurimaihin ovat pitkiä. Islantiin olisi sen erityisen maantieteellisen sijainnin vuoksi sovellettava samaa enimmäismäärää kuin Kyprokseen ja Maltaan.

(7) Tapauksissa, joissa Norjalla on velvollisuus kuulla saamelaisten edustajia, on tarpeen varmistaa, että direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklan 4, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetun lupamenettelyn määräaikoja voidaan pidentää enintään yhdellä vuodella.

(8) Uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön osuus on suuri Norjassa ja Islannissa. Norja käyttää uusiutuvaa sähköä pääasiassa lämmitykseen, kun taas Islanti kattaa lämmitystarpeensa pääasiassa uusiutuvilla geotermisillä lähteillä ja uusiutuvista energialähteistä tuotetulla sähköllä, jos geotermisiä lähteitä ei ole saatavilla. Sen vuoksi on aiheellista mukauttaa direktiivissä (EU) 2018/2001 säädettyjä lämmityksessä ja jäähdytyksessä käytön edistämiseen liittyviä laskentamenetelmiä EFTA-valtioiden osalta.

([1]) EUVL L 139, 18.5.2022, s. 1.
([2]) EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82.
([3]) EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16.

(9) Liechtensteinin ja Sveitsin alueellisessa liitossa polttoaineita sääntelevät Sveitsin viranomaiset ja toimittavat sveitsiläiset toimijat, ja koska tämä on ainoa liikennepolttoaineiden hankintalähde Liechtensteinissa, on aiheellista myöntää väliaikainen poikkeus direktiivin (EU) 2018/2001 25–31 artiklasta, joissa säädetään uusiutuvan energian käytön säännöistä liikennealalla ja uusiutuvia polttoaineita koskevista kestävyyssäännöistä. Liechtenstein soveltaa biopolttoaineiden lisäämiseen tähtäävää Sveitsin järjestelmää, joka perustuu hiilidioksidin kompensaatiomekanismiin ja on tavoitetasoltaan verrattavissa biopolttoainetavoitteiden korvaamis- ja säästövaikutuksiin. Polttomoottoriajoneuvojen polttoaineista aiheutuvat hiilidioksidipäästöt on kompensoitava kansallisilla toimenpiteillä ja ulkomailla toteutettavilla toimenpiteillä. Liechtensteinin hiilidioksidia koskevan määräyksen (LR 814.065.1) 37 §:ssä ja hiilidioksidilain (LR 814.065) 9 ja 10 §:ssä säädetään, että hiilidioksidipäästöistä tulee vuodesta 2024 lähtien kompensoida 23 prosenttia. Kyseistä poikkeusta olisi sovellettava direktiiviin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se oli voimassa ennen kuin sitä muutettiin 18 päivänä lokakuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413 ([4]). Kyseinen poikkeus on ajallisesti tiukasti rajattu ja sitä olisi sovellettava ainoastaan siihen saakka, kun direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2023/2413, ottamisesta osaksi ETA-sopimusta päästään sopimukseen. Sopimukseen olisi katsottava päästyn, kun direktiivi (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2023/2413, on otettu osaksi ETA-sopimusta.

(10) Liechtenstein on vapautettu energiatilastoista 22 päivänä lokakuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2008 ([5]) soveltamisesta, koska se ei pysty toimittamaan alkuperäisiä tietoja primäärienergian kulutuksesta eikä energian loppukulutuksesta. Liechtenstein voi muuntaa kansalliset tilastotiedot primäärienergian kulutusta ja energian loppukulutusta koskeviksi tiedoiksi, kun sitä edellytetään direktiivin (EU) 2018/2001 nojalla.

(11) Sen vuoksi olisi muutettava ETA-sopimuksen liitettä IV,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Korvataan ETA-sopimuksen liitteessä IV olevan 41 kohdan (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/28/EY) teksti seuraavasti:

"**32018 L 2001**: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82), sellaisena kuin se on oikaistuna EUVL:ssä L 311, 25.9.2020, s. 11, ja EUVL:ssä L 41, 22.2.2022, s. 37, sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— **32022 R 0759**: komission delegoitu asetus (EU) 2022/759, annettu 14 päivänä joulukuuta 2021 (EUVL L 139, 18.5.2022, s. 1).

Päätökset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 98/70/EY ja (EU) 2018/2001 vahvistettujen kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamiseen käytettävien vapaaehtoisten järjestelmien hyväksymisestä luetellaan liitteen II luvussa XVII.

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

a) Direktiivin 3 artiklan 1, 5 ja 6 kohtaa, 5 artiklan 4 ja 5 kohtaa sekä 8 artiklaa ei sovelleta EFTA-valtioihin.

b) Direktiivin 3 artiklassa:

i) lisätään 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

"Kunkin EFTA-valtion on asetuksen (EU) 2018/1999 3–5 ja 9–14 artiklan mukaisessa yhdennetyssä kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassaan asetettava ohjeellinen kansallinen uusiutuvaa energiaa koskeva tavoite, joka ilmaistaan uusiutuvan energian osuutena energian kokonaisloppukulutuksesta vuonna 2030. EFTA-valtiot voivat yhdennettyjä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia laatiessaan harkita mainitun asetuksen liitteessä II olevan kaavan käyttöä.";

([4]) EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.
([5]) EUVL L 304, 14.11.2008, s. 1.

ii) lisätään 4 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Tammikuun 1 päivästä 2026 alkaen kunkin EFTA-valtion uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuuden energian kokonaisloppukulutuksesta on oltava vähintään yhtä suuri kuin liitteessä I olevassa A osassa olevan taulukon kolmannessa sarakkeessa oleva perusosuus. EFTA-valtioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen tämän perustason noudattamisen.”

c) Direktiivin 4 artiklassa:

i) lisätään 1 kohtaan virke seuraavasti:

”EFTA-valtiot voivat soveltaa tukijärjestelmiä saavuttaakseen tai ylittääkseen tämän direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa asetetut uusiutuvaa energiaa koskevat ohjeelliset kansalliset tavoitteensa.”;

ii) korvataan 3 kohdassa ilmaisu ”sovellettavaa unionin sähkön sisämarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä” ilmaisulla ”ETA-sopimuksen nojalla sovellettavaa sähkön sisämarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä”.

d) Korvataan 5 artiklan 2 kohdassa ilmaisu ”sähkön sisämarkkinoita koskevan unionin lainsäädännön” ilmaisulla ”ETA-sopimuksen nojalla sovellettavan sähkön sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön”.

e) Korvataan 4 artiklan 9 kohdassa, 6 artiklan 1 kohdassa, 21 artiklan 7 kohdassa ja 22 artiklan 7 kohdassa ilmaisu ”SEUT 107 ja 108 artiklan” ilmaisulla ”ETA-sopimuksen 61 ja 62 artiklan”.

f) Lisätään 7 artiklan 5 kohdan kolmanteen alakohtaan ilmaisun ”Kyproksen” jälkeen ilmaisu ”, Islannin”.

g) Lisätään 16 artiklan 4 ja 5 kohtaan sanan ”perusteltua” jälkeen ilmaisu ”, tai jos Norjalla on velvollisuus kuulla saamelaisten edustajia”.

h) Lisätään 16 artiklan 6 kohtaan sanan ”toimintaan” jälkeen ilmaisu ”, tai jos Norjalla on velvollisuus kuulla saamelaisten edustajia”.

i) Lisätään 19 artiklan 11 kohtaan alakohdat seuraavasti:

”EFTA-valtiot eivät saa tunnustaa kolmannen maan myöntämiä alkuperätakuita paitsi siinä tapauksessa, että unioni on tehnyt asianomaisen kolmannen maan kanssa sopimuksen unionissa myönnettyjen alkuperätakuiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja asianomaisessa kolmannessa maassa perustetuista yhteensopivista alkuperätakuujärjestelmistä ja EFTA-valtiot ovat tehneet olennaisilta osiltaan vastaavan sopimuksen asianomaisen kolmannen maan kanssa, ja ainoastaan jos energiaa tuodaan tai viedään suoraan.

EFTA-valtioiden on pyrittävä tekemään ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja sopimuksia.”

j) Korvataan 19 artiklan 12 kohdassa ilmaisu ”unionin lainsäädännön” ilmaisulla ”ETA-sopimuksen” ja 36 artiklan 3 kohdassa ilmaisu ”unionin sähkön sisämarkkinalainsäädännön” ilmaisulla ”sähkön sisämarkkinoita koskevien ETA-sopimuksen määräysten”.

k) Lisätään 20 artiklan 3 kohtaan ilmaisun ”tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa asetetun unionin tavoitteen” jälkeen ilmaisu ”tai EFTA-valtioiden osalta niiden 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti asettaman ohjeellisen uusiutuvaa energiaa koskevan kansallisen tavoitteen”.

l) Direktiivin 23 artiklan 1 kohdassa olevaa ilmaisua ”ja laskettuna 7 artiklassa vahvistetun menetelmän mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista” ei sovelleta EFTA-valtioihin.

m) Lisätään 23 artiklan 2 kohdan b alakohtaan ilmaisun ”vuosittaisen keskimääräisen lisäyksen vaatimuksen” jälkeen ilmaisu ”ja EFTA-valtiot voivat, jos uusiutuvan energian osuus, uusiutuva sähkö mukaan luettuna, kyseisessä valtiossa lämmitys- ja jäähdytysalalla on yli 60 prosenttia, laskea tällaisen osuuden täyttävän vuosittaisen keskimääräisen lisäyksen vaatimuksen”.

n) Direktiivin 29 artiklan 1 kohdan a alakohdassa olevaa ilmaisua ”myötävaikuttaminen 3 artiklan 1 kohdassa säädetyn unionin tavoitteen” ei sovelleta EFTA-valtioihin.

o) Direktiivin 25–31 artiklaa ei sovelleta Liechtensteiniin ennen kuin direktiivi (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2023/2413, otetaan osaksi ETA-sopimusta.

p) Lisätään liitteessä I olevassa A kohdassa olevaan taulukkoon seuraava:
”

| | Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta 2005 ($S_{2005}$) | Tavoite uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuudelle energian kokonaisloppukulutuksesta 2020 ($S_{2020}$) |
|---|---|---|
| Islanti | 55,0 % | 64 % |
| Norja | 58,2 % | 67,5 % |
| Liechtenstein | 7 % | 24 % |

”

q) Korvataan liitteessä IV olevan 6 kohdan b, c ja d alakohdassa ilmaisu ”kansallisesta ja unionin lainsäädännöstä” ilmaisulla ”kansallisesta lainsäädännöstä ja ETA-sopimuksen nojalla sovellettavasta lainsäädännöstä”.”

*2 artikla*

Delegoidun asetuksen (EU) 2022/759 ja direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on oikaistuna EUVL:ssä L 311, 25.9.2020, s. 11, ja EUVL:ssä L 41, 22.2.2022, s. 37, islanniksi ja norjaksi laaditut tekstit, jotka julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* ETA-täydennysosassa, ovat todistusvoimaisia.

*3 artikla*

Tämä päätös tulee voimaan 12 päivänä heinäkuuta 2025, jos kaikki ETA-sopimuksen 103 artiklan 1 kohdan mukaiset ilmoitukset on tehty (*).

*4 artikla*

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* ETA-osastossa ja ETA-täydennysosassa.

Tehty Brysselissä 11 päivänä heinäkuuta 2025.

*ETA:n sekakomitean puolesta*
*Puheenjohtaja*
Kristján Andri STEFÁNSSON

(*) Valtiosäännön asettamista vaatimuksista on ilmoitettu.

**EFTA-valtioiden julistus**

**joka koskee päätöstä N:o 176/2025 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ottamisesta osaksi ETA-sopimusta**

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ottaminen osaksi ETA-sopimusta laajentaa uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian edistämistä koskevan yhteisen sääntelykehyksen koskemaan EFTA-valtioita. Uusiutuvaa energiaa koskeva EU:n yleistavoite ei koske EFTA-valtioita. EFTA-valtiot ovat kuitenkin asettaneet seuraavat ohjeelliset kansalliset uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet:

— Islanti on asettanut ohjeellisen kansallisen uusiutuva energiaa koskevan tavoitteen, jonka mukaan uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta olisi 80 prosenttia vuonna 2030. Islannin kansallinen uusiutuvaa energiaa koskeva tavoite perustuu Islannin ympäristö- ja energiaviraston (UOS) analyysiin ja vuoteen 2030 ulottuvaan ennusteeseen. Islannin sähkö- ja lämmitysala perustuu täysin uusiutuviin vesi- ja geotermisen energian lähteisiin. Islannin ohjeellinen uusiutuvaa energiaa koskeva tavoite vuodelle 2030 on 16 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2020 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuutta energian kokonaisloppukulutuksesta koskeva kansallinen tavoite.

— Liechtensteinin parlamentti (Landtag) hyväksyi 6. marraskuuta 2020 vuoteen 2030 ulottuvan energiastrategiansa, jolla asetettiin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuuden tavoitteeksi 30 prosenttia. Tavoitteeseen pyritään seuraavasti: Noin 17 prosenttia kotimaisista uusiutuvista energialähteistä (lähinnä aurinkosähkö, mahdollisuuksien mukaan tuulivoima ja pienemmässä mittakaavassa biomassa) ja noin 13 prosenttia uusiutuvista tuontienergian lähteistä (sähköpolttoaineet, uusiutuva vety). Tavoitteiden saavuttamisesta raportoidaan vuosittain (osana Liechtensteinin parlamentille annettavaa seurantakertomusta).

— Norja on asettanut ohjeellisen kansallisen uusiutuvaa energiaa koskevan tavoitteen, jonka mukaan uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta olisi 77,5 prosenttia vuonna 2030. Norjan kansallinen uusiutuvaa energiaa koskeva tavoite perustuu Norjan energiaviraston (NVE) analyysiin ja vuoteen 2030 ulottuviin ennusteisiin sekä Norjan energiaministeriön tekemiin sisäisiin arviointeihin. Norjan lähtökohdat ovat erittäin hyvät, koska se on ollut edelläkävijä uusiutuvan energian käyttöönotossa. Tämä tarkoittaa, että kustannustehokkaimpia ja helposti saatavilla olevia toimia toteutetaan jo nyt. Norjan ohjeellinen uusiutuvaa energiaa koskeva tavoite vuodelle 2030 on kymmenen prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2020 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuutta energian kokonaisloppukulutuksesta koskeva kansallinen tavoite, joka oli 67,5 prosenttia.